

gospodarske, obrtniške in narodne.

Izhaj vsako sredo po celi pôli. Veljajo v tiskarnici jemane za celo leto 3 gold. 40 kr., za pol leta 1 gold, 70 kr., za četrt leta 90 kr., pošiljane po pošti pa za celo leto 4 gold., za pol leta 2 gold. 10 kr., za četrt leta 1 gold. 10 kr.

V Ljubljani 23. novembra 1887.

O b s e g: Naznanilo in razglas. — Naznanilo. — Kako ravnati z novimi sodi. — — Uradne vesti c. kr. kmetijske družbe kranjske. — Sadjarjem! — Gospodarske novice. — Razne reči. — Zemlje- in narodopisni obrazi. — Nasledk „šnopsa“. (Dalje.) — Trgovinska in obrtna zbornica. — Naši dopisi. — Noviĉar.

Gospodarske stvari.

Naznanilo in razglas.

Novo šolsko leto na podkovski šoli ljubljanski se prične 1. dne januarija 1888. leta.

S poukom v podkovstvu je združen tudi nauk o ogledovanji živine in mesa. Kdor želi sprejet biti v podkovsko šolo, mora se izkazati:

1. S spričevalom, da se je pri kakem kovaĉu izuĉil za kovaškega pomoĉnika;
2. z domovinskim listom;
3. s spričevalom svojega župnika ali župana, da je poštenega vedenja, in
4. da zna brati in pisati slovenski.

Ubožni uĉenci morejo tudi dobiti štipendijo po 60, oziroma 50 forintov.

Prosilci za štipendijo imajo predloŹiti:

1. ubožni list,
2. spričevalo o poštenem vedenji, in
3. potrdilo, da so delali uŹe dve leti za kovaške pomoĉnike. Prošnje z le temi spričevali imajo poslati vsaj do 15. junija glavnemu odboru c. kr. kmetijske družbe v Ljubljani.

Šola traja do konca junija 1888. leta. Kdor dobro prebije preskušnjo, more po postavi iz 1873. leta dobiti patent podkovskega mojstra, ker sedaj ne more nihĉe brez preskušnje postati kovaški mojster. Nauk v tej šoli je brezplaĉen, vsak uĉenec ima skrbeti le za to, da si za šolski ĉas oskrbi ŹiveŹa in stanovanje ter potrebne šolske knjige. Stanovanje dobodo uĉenci za majhno plaĉo v šolski hiši.

Uĉenci naj se oglasé vsaj dva dni pred šolskim zaĉetkom v podkovski šoli na spodnjih Poljanah.

Ker je po slovenskih deŹelah še zmerom premalo v podkovstvu izuĉenih kovaĉev in zdravnikov kopitnih bolezni, pa tudi premalo izurjenih oglednikov Źivinskih

in mesóvnih, zato rej naj bi skrbela Źupanstva, da dobode vsaka obĉina vsaj po enega dobrega kovaĉa, in Źivinskega in mesovnega oglednika.

Grof Thurn-Valsassina,

prvosednik c. kr. kmetijske družbe kranjske.

Dr. Karol vitez Bleiweis,

zaĉasni vodja podkovske šole.

Naznanilo.

Skušnje na tukajšnji podkovski šoli se bodo vršile dné 27. in 28. decembra t. l., in sicer: 27. decembra skušnja iz podkovstva za kovaĉe, kateri niso obiskavali podkovske šole. 28. decembra pa za uĉence podkovske šole iz podkovstva in ogledovanja klavne Źivine in mesa. Kovaĉi, kateri se hoĉejo podvreĉi tej skušnji, naj se oglasé pri podpisanem vodstvu do 15. dne decembra t. l.

Vodstvo podkovske šole v Ljubljani
dné 1. novembra 1887.

Dr. Karol vitez Bleiweis.

Kako ravnati z novimi sodi.

Z novimi sodi moramo tako ravnati da izpravimo iz lesa vse, kar bi utegnilo škodovati moštu ali vinu. V to svrho sluŹi najbolje izpiranje s kropom.

Nekoliko dni poprej morajo pa sodi z vodo napolnjeni biti. Zatem jih je prati s kropom, dokler ne teĉe iz njih popolnoma ĉista voda tako, da nima nobene barve in nobenega okusa. To namreĉ kaŹe, da so vse razkrojljive in raztopljive tvarine odpravljene.

Sedaj lahko precej sod nalijemo z moštom ali z vinom. Kjer tega ne storijo takoj, naj sod malo poŹveplajo in tako na suho postavijo. Namesto Źvepla rabi tudi dobra Źganica, s katero sod izplaknejo. Venda

stane to preveč in tudi ne pomaga zoper plesen tako gotovo kakor žveplo. Starega vina vendar ne natakajo v nove sode, ker utegne poleg vse opaznosti v lesu ostati še nekaj škodljivih tvarin, ki potem dajo vinu neprijeten okus ali mu vsaj barvo pačijo. Tega se ognemo, ako nalijemo nove sode prvikrat z moštom.

Če nimamo kropa pri rokah, treba sode večkrat z vodo naliti in to zopet odtočiti in z novo nadomestiti, dokler ne odteka zelo snažna.

Zatem vliješ v sleharni sod vrele vode, z vodo pomešane, (5 do 10 kilo na 100 litrov vode) in ga ž njo močno izplakneš, po 24 urah ponovi delo, izmij sod in nalij z moštom. Kadar je ta zavrel, dober je sod za vsako vino.

Po nekod imajo pa navado nove sode na vročem sopuhu pariti in tako sušiti. Par potegne vse vinu škodljive tvarine iz lesa. Toda tako sode za vino pripravljati je sicer najbolje, pa v to svrhu treba je parne mašine, katere si ne more vsak vinogradnik omisliti. Kaže torej, da bi si jih večje občine priredile za splošno porabo vseh domačih vinogradnikov.

Veliko manj cikastega, kalnega in zaduhlega vina bi imeli ljudje. Kajti večina bolezni prihaja vinu od slabih sodov, ker niso bili prvikrat dobro pripravljeni ali so bili pozneje zanemarjeni ter nikoli prav osnaženi in izprani.

Allgemeine Weinbau-Zeitung.

Uradne vesti c. kr. kmetijske družbe kranjske.

Seja glavnega odbora dne 6. novembra 1887.

Posvetovanje je vodil gosp. Gustav grof Thurn, navzoči so pa bili odborniki gg. Kastelic, Murnik, Povše, Robič, Witschl, dr. pl. Wurzbach in tajnik gosp. Gustav Pirc.

Poročilo vis. c. kr. trgovinskega ministerstva, da je imenovan za družbenega zastopnika v železniskem sovetu gospod Karol Luckmann, vzame glavni odbor na znanje.

C. kr. deželna vlada se zahvali za kmetijske knjige, katere je družba darovala dvanajstim šolam na Kočevskem in šolama v Slavini in Vipavi.

Gosp. Zelenu v Senožečah dovoli glavni odbor prodati subvencijskega bika, ker je dokazano, da ni sposoben za pleme.

Prošnji gosp. župnika Brenceta, naj dá glavni odbor nekoliko drevja brezplačno občini Št. Gregorski, kateri je naredil zgodnji sneg veliko škodo na sadnem drevju, ne more odbor ustreči, ker družba nima še letos drevja, da bi ga oddajala.

Glavni odbor ukrene podpirati prošnjo občine Kranjskogorske, da naj namreč vlada dovoli, daprelože jesenski semenj zopet na prvotno določeni dan.

Tajnik Pirc poroča, da je rokopis za „Navod k obdelovanju šolskih vrtov“ dokončal, in da ga bode predložil prihodnje dni kmetijskemu ministerstvu.

Glavni odbor ukrene „Kmetovalca“ z novim letom nekaj predrugačiti in zboljšati, ter mu dajati prilogo, katera se bode bavila le s sadjarstvom in s šolskim vrtnarstvom. Ob enem ukrene glavni odbor rešiti s tem ukrep občnega zbora, ki slove: Glavni odbor naj gleda, da bode „Kmetovalec“ izhajal vsako soboto. Zaradi denarnih razmer ni mogoče tega ukrepa prihodnje leto zvršiti, vendar bode glavni odbor na omenjeni način zboljšal „Kmetovalca.“

Gledé ukrepa občnega zbora, naj se glavni odbor obrne do c. kr. deželne vlade zaradi preseljevanja z Belokranjskega v Ameriko, ukrene glavni odbor kar je primerno.

Glavni odbor ukrene na predlog gospoda ces. svetnika Murnika, toliko časa ne rešiti ukrepa, naj namreč kmetijska družba gleda, da pošlje nekatere Vipavce pletarstva se učiti, dokler ne napravijo v Ljubljani obrtne šole.

Glavni odbor ukrene prositi deželni zbor izdatne podpore za kulturne namene, ter izroči posvetovanje o tej reči odseku za splošne reči. Za nove ude se vzprejmejo gg:

Janez Hladnik, kaplan v Polhovem Gradcu.

Janez Koprivnikar, dekan na Vrhniki.

Josip Bricelj, posestnik na Vrhniki.

Jakob Žitko, posestnik na Vrdu.

Matija Žitko, posestnik na Vrdu.

Jakob Malavašič, posestnik v Šentjoštu.

Teodor Fröhlich, pivovar na Vrhniki in

Ivan Gradišek, posestnik v Zalogu.

Sadjarjem!

Skoraj vsako zimo oglodajo zajci veliko sadnega drevja. Posebno so jim všeč jabolka. Drevje moramo torej v pravem času zavarovati. To pa lahko storimo na več načinov. Eni ovjo drevje z rženo slamo. A lačni zajci odtrgajo slamo in oglodajo drevo. Drugi odenejo drevje s trnjem. To delo zahteva primeroma dosti časa in je jako sitno. Skušnja me uči, da je najbolje, če namažemo drevje z redkim močnikom iz kravjaka, krvi in apna. Vsake tvarine vzemi eno tretjino. Drevje namaži kacega lepega, suhega dne, da se lahko pusuši mazilo, predno nastane večerni hlad. Če bi pa dež odpral mazilo, tedaj moraš zopet mazati. Tega mazila se gotovo ne dotakne zajec. Poleg tega pa to mazilo pkonča vso mrčesjo zalego po lubovih spokah in po mahu ter ohrani drevesu snažno in gladko ljubje (kožo).

Janko Žirovnik.

Strupena rosa (Perenospora viticola).

Letos smo pogosto opazovali, kako je trsovo listje rjavelo, se sušilo ter naposled odpadlo, da grozdje ni moglo rasti, ne prav zoreti. Sprva so imeli te prikazni za grozdovo bolezen, pa so se varali in pre-naglili, kajti tukaj imamo drug plesenj, ki je različen od onega, ki pouzročuje navadno grozdovo bolezen.